

Borvidéki múltunk nyomában

Járdovány, Bakator, Szlankamenka – ha ezek az elnevezések ismerősek, akkor lehet, hogy Önt keresik.

DEBRECEN. Azt beszélük, hogy Csokonai szívesen pihent meg a bagaméri káptalani szőlődombokon, és az itt termett Gohér kifejezetten kedvére volt Ferenc Józsefnek. A 17. században Debrecen város borból származó bevételére még egy szinten volt a szarvasmarháéval – mondott szemléletes példákat Rakoncás Nándor, a Debreceni Egyetem Kertészettudományi Intézetének munkatársa arra, milyen híres is volt a Debrecen-Érmelléki borvidék.

Az érdekességek sora azonban folytatható, hiszen a város felsőbb rétegének Érmelléken volt szőlője, s ez nemcsak a jó történeteket alapozta meg, de a végvárak borral való ellátását is.

Melius püspök szőlője
– Nagyvárad 1660-as török kézre kerülése a fokozott adó-

” Az itt termett Gohér kifejezetten kedvére volt Ferenc Józsefnek.

RAKONCÁS NÁNDOR

terhek ellenére sem szabott gátat a debreceni polgárok érmelléki terjeszkedésének, ellenben erre az időre tehető számos olyan Debrecen környéki szőlőskert kialakulása, mint a boldogfalvi kert (1657), a Német utcai kisajtonál lévő kert (1665), a Hatvan utcai Öregkert és a kiskapun túli Villangóhegy (1667), valamint Tégláskert (1671) és Csapókert (1675). Melius püspök szőlője (1573, Posta-kert) és a Tócs tava melletti szőlőket (1575) már korábbi források is említik – nyújtott történelmi kitekintést Rakoncás Nándor. Hangsúlyozta: a Debrecen környéki szőlőkről a kiegyezés és az I. világháború vége között – a filoxéravész és a peronoszpóra pusztítása ellenére – hozzávetőlegesen 1000 hektárnyi területen éves átlagban

Bizony, régen is jóféle szőlő termett a Debrecen környéki földeken

FOTÓK: ARCHÍV

10 ezer hektoliter körüli bort szűrték. (Ma a hivatalos borvidéki státusz alsó határa 500 hektár. Hazánk éves bortermeletése 2 millió hl körül van, amit mintegy 65 ezer hektárról szüretelünk.)

Húsz éve „vége”

– Városunk Érmelléki borvidékkel kialakult szoros történelmi kapcsolatát ékesen példázza, hogy az 1858-as érmelléki borverseny Debrecenben került megrendezésre. A részek trianoni elcsatolása óta ez a kapcsolat érzékeny és szembetűnően került szakmai kérdéssé vált – magyarázta a Kertészettudományi Intézet munkatársa, megjegyezve: az Egervin azért még egészen a kilencvenes évek közepéig termelt itt bort

mintegy 500 hektáron a létai dombokon és Vámospercs környékén. Kivonulásuk után azonban feldolgozóüzemeiket és a szőlőföldeket is nagyrészt felszámolták.

Nem hagyják veszni

Rakoncás Nándor és munkatársai azonban nem szeretnék, ha ezek az értékek végleg a múltba vesznének, ezért úgy döntöttek, hogy gyűjtőmunkába kezdenek. – Szeretnénk felhívni azok figyelmét, akik még őriznek öreg tőkéket a régi időkől, hogy a pallagi tangazdaságba összegyűjtenék a valamikor itt termesztett szőlőfajták még fellelhető anyagát (első-sorban vessző formájában) – mondta, hangsúlyozva: akár helybe is mennek a vesz-

zőkért. Hogy mely fajtákat keresik, s milyen úton lehet kapcsolatba lépni Rakoncás Nándorral, arról keretes írásunkban olvashatnak! **HBN-FÁ**

A keresett szőlőfajták

Alant termő, Bakator, Balafán, Bánáti rizling, Bodonszőlő, Dinka, Ezerjő, Furmint, Gohér fehér (vagy Bihari boros, Borosfehér), Gohér piros, Hárslevelű, Juhfark, Járdovány, Jenő-szőlő, Kadarka, Mézes fehér, Mustos vagy Mustos fehér, Ortliebi, Porcsin, Pozsonyi, Polyhos, Rajnai rizling, Szerémi zöld, Szagos szőlő, Sárfehér, Szlankamenka, Válas erdei (vagy Erdel).

Ha valaki rendelkezik ilyen fajta szőlővel, esetleg ismer olyat, akinél ezek közül bármelyik megtalálható, keresse Rakoncás Nándort a 20/524-04-75-ös telefonszámon, vagy írjon neki e-mailt a rakonczas@agr.unideb.hu címre.

A több mint 100 éves újlétai Tóbi-pince 20-40 ezer literes, falba épített kerámia boroshordói is bizonyítják, régen itt jelentős mennyiségű bort termeltek